

ВЫХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

wzręcenia tego pisma drukowanego. Zarząd wydaje się nakaz odpowiedzialności redaktorowi tego czasopisma, by oświadczenie niniejsze umieszczyć bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Wydrukowanie tego nakazu polega za 1900 następstwa przewidziane w § 41 ust. 1, druk, a 12. XII. 1902 r. p. p. Nr. 0 z 1903 r. p. p. za zgodzie za przekroczenie na grzywnę do 100 zł. w Łowicz dnia 15. marca 1903.

дожені страти і неприємності

— Ще „двунарсні хитрощі“. До нас прийшли з 60 % „Діла“, п. я. Вияснення інформують нас з українських друкарських крігів, що шиник „Іпром-торг“ Спільні „Відбудова“, міг бути протягом 24-х годин видрукований з двох українських друкарень, а саме з друкарні „Нам Гора“ з м. Шевченка або з друкарні Вал Спільні „Діло“. Оці загадки друкарів не зовсім завадали роботам, а, навпаки, багато українських друкарів знаходяться тепер без праці. Українські фірми в першій мірі звинні — як кажуть зовсім слухачі українських друкарів — давати свої роботи до українських інстатушів, а не до приватних підприємств, обчислених на зиск. А таких фірм, як „Відбудова“ або „Регулятор“ є у нас ще доволі.

— Благодать „дотривання“. Бориславський інженер Стоколаский приїхав до Львова на театральну виставу і вчинив панаху з жіночкою зисті вечору в однім паризькому ресторані на Бернардінській площі. Після вечері робі заведувача з шаленим Стоколаский помер від

На світовій торговиці.

Десятиденні женецькі наради в справі прийняття Німеччиною до Ліги Націй в нагало поставили на порядок дня справи поширення постійних місць в Раді Ліги східноєвропейським державам. В середу розглядалися постановки лібанців у Женеві депортації в гірних посмаках, осолодженіям милою декларацією львівських митрополитів, в якій висловлюється жаль з приводу безплідності женецьких торгів зі стереотипною вірою в невідомі ідеї миру. В Женеві визначилося, що „дух Львова“ з найбільшими трудностями сходять на його офіційно-фірмових священнослужителів.

Займим булоб узагальнювати всі перипетії женецьких торгів, бо вони без більшого значіння. Доцільнішим буде звернути увагу на сутність торгів. Під тим оглядом справа представляється ось так:

Вислідом рейського пакту, завершеного в Львові, було пропущення Німеччини асигнувати до Ліги Націй, щоб підтримати ідею миру, узагальнену цією міжнародною установою, та в міст шукати спільного знаменника для повноцінної політики європейських держав. Крім того львівські контрагенти Німеччини обіцяли цій останній постійне місце в Раді Ліги. Поруч чотирьох постійних місць і п'ятих виборних Німеччина мала зайняти п'ять з постійних, а одинадцять зі загальних місць в Раді. Так ту постанову розуміли в Німеччині і так — заздалека — розуміли її в цілому світі. Але вертуні інциденти з „меншостевою“, себто нерозв'язаною національною квестією, з можливим відхиленням в короткому часі справи деяких границь, „усуєченні“ версайським трактатом та страх Франції перед занадто великим впливом Німеччини і зміцненням германської (англо-німецької) супротивності в Європі довели до подолання справи перед Женевою та в самій Женеві і до пригнічення „Духа Львова“. Споріднені расово й „духовно“ з Францією держави: Іспанія, Бразилія і Польща виставили домагання постійних місць в Раді. За ними стала у своїй силі демократична Франція.

Проти висунула Англія, маючи на меті здійснення Львова, себто оселення стабільності в західній Європі і створення антибізополицького валу у східній veto Швеції в надії компромісу. Англія не брала на увагу претензій латинських по-сестро Франції: Еспанії й Бразилії, думаючи якимсь охолопом лаво-лати союзом зв'язавши з Францією Польщу, потрібну Вал. Бразилії на вській випадок яко бар'єра і випа-дова брама проти рад. унії. І тут завважалося дуже скляти і незвичайно темпераментна гоа між Англією і Францією з одного боку та Німеччиною і Польщею з друго-го. Так представляється справа в широкому перебігу, бо по суті Польща в Женеві не грала ніякої активно важкої ролі. Польський міністр закорд. справ гр. Скішинський поводирав в Женеві незвичайно лагідно, скромно, покірно — агідно в послівоченні: „покірне те-де даї корови се“, не був допу-щений ані на одну нараду, навіть приватну і тільки перед рухливо-судливими журналістами впливав свої жалі, заповідаючи навіть на-родження польського Муссоліні, якщо Польща вийде в Женеві в голими руками. І треба признати, що ця тактика тимчасово принесла була Польщі, а радше самому гр. Скішинському деякі дрібні успіхи.

Довга, вічно мінлива гра між Англією і Францією не дала пози-тивних вислідів. Тоді як Англія на-гнула своїх тихих партнерів: Шве-цію й Чехословаччину аж так да-леко, що вони зрештою своїх ви-борних місць в Раді в користь Польщі, Франція не хотіла посту-питися, не хотіла згодитися на об-меження своїх впливів. Еспанія і особливо Бразилія вперто стояли при своїх домаганнях побільшення кількості постійних місць і наді-лення їх ними. Німеччина поводи-лася весь час гордо і самопевно, не даючи себе тероризувати ні-кими погрозами, ані вивести в поле ніякими підступами. Вона непо-хитно стояла на дотепершній ко-оті місць в Раді з додатком її об-цяного місця, зрештою не маючи нічого проти змін, навіть неган-

них на виборних становищах Ради. На її думку основна реорганізація Ради і Ліги не є підготована, і то-му в постійній частині Ради не можна переводити ніяких змін; ру-хова частина Ради Ліги може змі-нитися, скільки завгодно, але без поущення існуючого стану.

Та з цим не могла чи не хотіла погодитися Франція, яка є в ста-дії переговорів з рад. унією. Як довго ці переговори не закінчені чи як довго Польща є їй по-трібна, так довго вона не могла зв'язатися на обмеження свого впливу і значіння в Союзі Наро-дів. І Франція при доповіді Бра-зилії спричинила залядання під-держуваного Англією компромісу. І тут слід дошукуватися безплід-ності женецьких торгів.

У висліді „дух Львова“ є —

так сказатиб — на відпусті. Фран-ція дивилася собі час на можливі ви-ші комбінації у зв'язку з перегово-рами з рад. унією. Німеччина та-має ніяку руку щодо змінення своїх зв'язків з Москвою, а Поль-ща спасає себе перш ніж коїрною внутрішньою колотливістю, колиб Скішинський був втручався в Же-невий наглядно побіджений. А так пе-ред всіма державами протиставля-ється шлях найрізноманітніших можли-стей і найбільш головокружних комбінацій.

Ф. Ф.

ГОРІВКІ ПІКЕРИ БАЧЕВСЬКОГО

Військова господарка.

Дискусія над бюджетом мін. військових справ.

Сеймова бюджетова комісія зай-мається тепер бюджетом міністер-ства військових справ. Бюджет ре-ферував голова комісії посол д-р Гломбінський. Він ствердив, що дотепер ший військовий бюджет не зрівноважений, а тому апелю-вав до уряду, щоб той ще перед третім читанням бюджету на комісії поставив відповідні внесення в на-прямі усунення недобору, який іс-тнує не зважаючи на деякі редукції комісії. Гломбінський аважас недо-пустимістю підвищу бюджету аза-галі, а військового зокрема.

Першим у дискусії забрав голос міністр ген. Желіговський. Та ча-стина засідання, в якій він промов-ляв була таємною. В промові об-винувавав він своїх попередників за неамалу господарку, а від себе заповів, що на Раді міністр буде домагатися підвищити військового бюджету. Майже всі інші учасники дискусії завадилися проти підвищити, який вимагав Желіговський.

Посол Кадлубовський (З. Л. Н.) навів ший ряд характери-стичних подробиць про господар-ку військової інтендантури. Кожна командантура корпусного округу (Д. О. К.) має тепер 20 тисяч лю-дей. На ту скількисть у самій інтен-

дантурі служать аж 80 офіцерів, 105 підфіцерів, 254 рядових і 102 цивільних урядників (переважно жі-нок), разом 451 осіб. Ціла госпо-дарка інтендантур ведеться крайо-розратно.

Посол Розмарін (жид. клуб) наважуючи до промови Желіго-вського стверджує, що тяжкого об-винування для управи військової міністерством, як це зробив міні-стер, і бути не може, а дотепер ніколи не було. Згідно з законом Желіговського виходить, що армія до війни не підготована, вона має недостачі в озброєнні, вишесті та недомагання в постачанні. З того виходить, що попередні уряди міні-стерства не зумівали належно та відповідно призначити на армію фондів. Промовець питає, що ста-лося з французькою позицією в сумі 300 мільонів франків. Військо-ва адміністрація ні не стояла на висоті, ні не відповіла своему за-данню. На основі документальних даних стверджує Розмарін, що ін-тендантура у Львові платить во 200 до 300 зол. більше за вагон житньої муки, як повинна платити, що у Львові є млина (роз. жидів-ські), які можуть доставити ту си-му муку далеко дешевше. Військо-

Лист з села.

Заробіток жидівських крамарів і жидівського купецтва не обмежу-ється сумою, добутою з крамниць-кої консумції. Через жидівські ру-ки переходять до селянина не ли-ше роздрібані товари домашньої потреби, але й товари грубого розряду. Селянин купує в жидів-ського торговця (безпосередньо чи посередньо) шкіру або чоботи, о-дяговий матеріал (зонайменше по-зовина наших сіл перейшла на мі-ський одяг і на крамшину), капе-люхи, залізо, господарські знаря-ди, худобу. Словом весь імпорт на село йде через жидівські руки. Одночасно селянин продає жидів-ському торговцеві всі головні свої продукти: збіжжя, овочі, худобу і всі побічні витвори сільського го-сподарства, — словом весь експорт з села теж переходить через жи-дівські руки. Коли прийняти, що річний оборот (поза сільською крамницею) пересічного дрібного селянського господарства (галиць-кого типу) виносить лише 300 зол., а всіх господарств на українській території від Польщі до масно 1,200,000, то одержимо сконцен-тровани в жидівських руках обо-рот в сумі 360 міль. зол. Коли при-няти, що чесний заробіток купця від наведених мінімальних оборото-вих суми виносить під теперішню во-ру на рік (включаючи цілоа-менше чотирикратну циркуляцію того капіталу) 20 прот. то знову в жидівських руках лишиться 74 міль.

селянських грошей. Разом з попе-редніми 54 міль. це дає суму 126 міль. у рік. Але жид є ще головним кре-дитором нашого селянина, з чого теж тягне він не малі зиски. Без найменшої пересадки можна дійти до висновку, що Жиди заробляють лише на нашому селі 150 міль. зол. річно. Коли до того додати ще заробітки жидівських адвокатів, лі-карів, інженерів, ремісників, млина-рів і т. н., то можна суму річного жидівського заробітку заокругляти до 200 міль. зол. Або іншими сло-вами кожна жидівська родина на українській території під Польщею (і міль. жид. населення або 200 ти-сяч родин) заробляє річно на на-ших селянах 1000 зол. Уважаю що поверховою обчисленням і міль. аль-ним, а зрештою нехай наші про-фесійні економісти переведуть його докладашше. Однак і ці мінімальні ко-дота 200 міль. зол. в рік є такою великанською, що варто за неї пе-ревести боротьбу.

Жиди здають собі справу з ваги кооперативного руху і з його роз-воєних можливість далеко краще, як загал не то нашого селянства, але й нашої інтелігенції. Вони зна-ють, що в основу кооперативного руху покладено принцип само-вистарчальності і при теперішньому темпі розвитку він авільна, але постійно змагає до то-го. Одночасно Жиди здають собі справу і з того, що проти цієї ка-тастрофальної для них незалеж-ності важко їм наити союзників серед українців і тому вони — хоч як це не дивно — шукають їх в угоді з Польськими в спіль з пануючою

на українських землях під Польщею польською меншістю. Економія, го-сподарські інтереси — ось spiritus movens сучасної політики взагалі, а Жидів зокрема. І тим в першу чергу слід пояснити вибухистість уго-дових настроїв і розріст політично-культурного рабства серед „мало-польського“ і „кресового“ жидів-ства. Репрезентант угодово-жидів-ського напрямку пос. Райх справді є висловом змагань і настроїв не „східно-малопольських“ сьоністів, але „східно-малопольської“ жидівської маси. В своїй десператській ооро-бі з починами еманципаційного го-сподарського руху серед україн-ського селянства Жиди надіються на поміч „кресових“ Поляків і поль-ської адміністрації. Польські Жиди (з Конгрески) в протиставленні до „малопольських“ є переконаними прихильниками співпраці з одного фронту з національними меншо-стями, бо їх господарські інтереси не зачіпає еманципаційний ко-оперативний рух українців і білору-синів, а за те їм дошкулось поль-ська економічна політика на без-смірно польських землях. Польські Жиди змагають до союзу з інши-ми непольськими народами проти супротивної пануючої нації, „мало-польської“. Жиди цупко держаться духа угоди з пануючою нацією проти опанованих народів, Поляків і Жидів на „кресах“ єднають спіль-ні інтереси. Поляки протиставля-ють політичний еманципацій „кресових“ народів, а Жиди еконо-мічний. Зв'язок між цими двома еманципаційними напрямками є культурна дилема. Проти

культурних змагань Українців і По-ляків і Жидів. Нпр. в тав, шідливий плесбистіт Жиди всеціло були ору-дям шкільної політики Грabsького і Прушинського.

І як це не дивно, в українській нарід, будучи на низькому ступні економічного розквітку, митарчис-я з жидівськими торговельними мо-нополями — як дотепер — проти-ставляючи йому дуже слабо дріб-ними, найнижчого розряду кра-мничими-клітинками, фактично са-м підтримує цю політику. Надши-я словами: дякуючи нашому еко-номічному нездорозю, ми самі з-аначайні мріє в спричиняюми ви-шого лихоліття, змисниками на-шого лиха.

Одначе ясно також, що така стан на довшу мету не повинна бути вдержана. Навіть серед не-шого пасивного громадянства і фальшиво ліберальні інтеліген-ції мусить якісь зродитися дух кра-мшазу, мусить з'явитися бунт про-ти сою-миліозавої даними на ще-нам ворожі, а в накрайнодо ви-падку оандужі. В цілому світі, а особливо в економічно нездороз-вианих суспільностях найінтрати-шній торговельний монополі я-ють в своїх руках Жиди. Але вони відпалують за те участю в куль-турній праці в користь данах су-спільностей. А в нас? В нас во-лише нема ніякого планованих між нашою данною і жидівсько-культурною відданістю, але — нападом — ми поносимо тигар удер-жання однімодовою жидівсько-маси також на шкоду нашій куль-турі.

(Продовження буде.)